



سازمان مجریه‌ری کشور
معاونت امور توانبخشی

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز غیر دولتی حرفه آموزی

مراکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی افراد دارای معلولیت بالای ۱۴ سال

(پیش مهارتی – پیش حرفه ای)

(بر اساس ظرفیت ۵۰ نفر)

۱۴۰۲

به نام خدا

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز غیر دولتی حرفه آموزی مراکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی افراد دارای معلولیت بالای ۱۴ سال (پیش مهارتی - پیش حرفه ای)

مقدمه:

طی سالیان متمادی به مرور با این واقعیت مواجه هستیم که افراد جامعه از ظرفیت ها و پتانسیل های متفاوت و گوناگونی برخوردارند و بایستی براساس این مهم برای هرگروه متناسب با ویژگی های آنان برنامه ریزی گردد. بخشی از جامعه افراد دارای معلولیت به لحاظ پائین بودن پتانسیل های فیزیکی، روانی اجتماعی و عملکردی واجد شرایط دریافت حرفه آموزی و آموزش مهارت های شغلی نمی باشند و فرصت بیشتری برای یادگیری مهارت های پایه داشته و در شرایط کنونی نمی توانند به توانمندی اقتصادی پایدار دست یابند و بایستی برنامه ریزی توانبخشی و آموزشی و حمایتی ویژه ای برای سازگاری بیشتر با شرایط فردی و خانوادگی آنان در نظر گرفت.

در اجرای ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی که در جزء (۸) بند (پ) ماده (۵۷) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی نیز تصریح گردیده است، مسئولیت صدور مجوز برای موارد ۱۳گانه موضوع ماده ۲۶، به عهده سازمان بهزیستی کشور است و به استناد مواد مندرج در فصل پنجم قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب سال ۱۳۹۷، این دستورالعمل تحت عنوان "مرکز غیردولتی توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال" براساس فصل اول، ماده ۱، بند ۸؛ تأسیس مراکز حرفه آموزی معلولین، دستورالعمل تاسیس، اداره و انحلال مراکز و موسسات غیردولتی تحت نظارت سازمان بهزیستی - دفتر توسعه و نظارت بر مراکز و موسسات غیردولتی کمیسیون ماده ۲۶ ارائه شده است.

دستورالعمل حاضر تلاش دارد تا برنامه های خدمات آموزش مهارت های خودیاری، انجام فعالیت های روزمره زندگی و تقویت مهارت های ارتباطی را به توانخواهان ارائه نماید. تا شرایط زندگی آنان را در کنار خانواده تسهیل نموده و به کاهش وابستگی و آرامش خانواده کمک نماید.

هدف:

هدف از تأسیس و فعالیت مرکز غیردولتی توانبخشی، آموزشی، حمایتی بالای ۱۴ سال، ایجاد فرصت بیشتر برای آن دسته از توانخواهانی است که به دلیل شدت ناتوانی موفق به کسب مهارت نشده و زمان بیشتری برای دستیابی به آمادگی های لازم برای ورود به مراحل توانبخشی حرفه ای نیاز دارند.

مرکز غیردولتی آموزشی، حمایتی و توانبخشی بالای ۱۴ سال بر تقویت ظرفیت های بالقوه و ارائه فرصت بیشتر به فرد دارای معلولیت در راستای تقویت مهارت های پیش نیاز حرفه ای، آموزش های خودیاری، مفاهیم شناختی، مهارت های اجتماعی و ارتباطی، آموزش فعالیت های روزمره زندگی^۱، کاهش مشکلات رفتارهای ناشی از معلولیت و حمایت از خانواده با حفظ کرامت انسانی تاکید دارد.

ماده ۱

تعاریف

۱-۱: **فرد دارای معلولیت (توانخواه):** فردی است که با تأیید کمیسیون پزشکی توانبخشی، تعیین نوع و شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور با انواع معلولیت ها که بدلیل شدت معلولیت در اثر اختلال و ضایعه جسمی، حسی (بینائی، شنوائی)، روانی مزمن، ذهنی (که به دلیل ابتلا به اختلالات رشدی و هوشی، تاخیرهای رشدی و یا دیرآموزی، در کارکردهای عقلانی و انطباقی، دچار مشکلاتی شده‌اند) و یا توام، با محدودیت قابل توجه و مستمر در فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی، مواجه می باشد.

در این دستورالعمل کلیه توانخواهانی که بدلیل نوع یا شدت معلولیت فرصت و زمان بیشتری برای یادگیری مهارت ها نیاز داشته و در شرایط فعلی، قادر به کسب آموزش و مهارت های حرفه آموزی نبوده، لیکن می توانند مهارت پایه شناختی و ارتباطات اجتماعی را بصورت آموزش های غیررسمی (فردی و گروهی) یادگیرند، پذیرفته و خدمات دریافت می نمایند.

۱-۲: **توانخواه با اختلالات رشدی هوشی**

فردی است که دارای نقص در کارکرد هوشی (عقلانی) (مانند حل مسئله، برنامه ریزی، استدلال و قضاوت) همچنین دارای نقص در عملکرد انطباقی (مانند ارتباط، مشارکت اجتماعی و زندگی مستقل) در حوزه عملی، اجتماعی و مفهومی بوده و نمره هوشبهر وی براساس آزمون های استاندارد کمتر از ۷۰ بوده و این نقص در دوران رشد (زیر ۱۸ سال) رخ داده باشد. در این دستورالعمل، تعیین بهره هوشی از طریق اجرای آزمون استنفورد-بینه و عملکرد انطباقی با آزمون رفتار انطباقی واینلند خواهد بود.

۱-۳: **توانخواه با اختلالات رشدی هوشی شدید**

عقب ماندگی شدید با ضریب هوشی ۳۴ تا ۴۹ که توانایی وی در سنین مختلف شبیه کودکان ۴ تا ۵ ساله است ولی هرگز در رفتار و گفتار به یک کودک ۵ ساله عادی نمی رسد. فرد مبتلا می تواند امور خیلی ساده را انجام دهد، تا حدی می تواند خود را از خطرات حفظ کرده و از عهده غذا خوردن و لباس پوشیدن و نظافت خود بر بیابند؛ ولی هرگز نمی تواند مشکلات خود را رفع کند. کنترل ادرار و مدفوع به کندی و دیر آموخته می شود. امور معمولی را خیلی سخت و به آهستگی یاد می گیرند.

۱-۴: **مرکز غیردولتی توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال (پیش مهارتی و پیش حرفه ای):** به مرکزی اطلاق

می شود که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با کسب مجوز از حوزه معاونت امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور در زمینه توانبخشی حرفه ای تاسیس گردیده و مجموعه ای از خدمات توانبخشی و آموزشی را به فرد دارای معلولیت بالای ۱۴ سال که فرصت بیشتری برای یادگیری آموزش های مهارتی را نیاز دارند و در شرایط کنونی قادر به آموزش مهارت های حرفه ای نیستند، در راستای آموزش های پیش مهارتی و پیش حرفه ای، پرکردن اوقات فراغت و انجام فعالیت های روزمره زندگی، در قالب فعالیت های گروهی و بازی و نیز بمنظور کاهش فشارهای روانی و کمک به آرامش خانواده خدمات ارائه می نماید.

۱-۵: **نحوه ادغام و تبدیل شدن به مرکز جامع**

^۱ ADL: Activity of Daily Living

۱. مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال می تواند با کارگاه آموزشی، تولیدی - حمایتی افراد دارای معلولیت در صورت دارا بودن شرایط (از بخش پیش مهارتی)، مشروط به تامین فضای مناسب و تفکیک فعالیت دو بخش، با رعایت کامل دستورالعمل کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی ادغام و به مرکز جامع تبدیل نماید.

۶-۱: - کمیته توانبخشی - (کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای)

کمیته توانبخشی بهزیستی استان با ایجاد کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای، نسبت به ارزیابی حرفه ای در سطح استان و شهرستان فعالیت نموده و محوریت غربالگری افراد دارای معلولیت قابل توانبخشی حرفه ای و غیر قابل توانبخشی حرفه ای را برعهده دارد.

این کمیته نسبت به پذیرش و ارجاع افراد واجد شرایط به مرکز غیردولتی توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال (پیش مهارتی و پیش حرفه ای) را برعهده دارد.

تبصره ۱: پذیرش ادغام و تبدیل شدن به مرکز جامع با تأیید دفتر توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی ستاد بهزیستی کشور انجام خواهد شد.

ماده ۲

شرایط تخصصی صاحب امتیاز (مؤسس)

۱-۲- شرط تحصیلی و تجربیات مؤسس، دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته های توانبخشی کاردرمانی و گفتاردرمانی، روانشناسی (بالینی، عمومی، سلامت و کودکان استثنائی)، مشاوره و راهنمایی، علوم تربیتی، مددکاری اجتماعی، مدیریت توانبخشی از دانشگاه های مورد تایید با معدل حداقل ۱۵ باشد.

۲-۲- فرایند اعطای مجوز به متقاضیان واجد شرایط تاسیس مرکز، با ارسال رزومه کامل و تصویر اصل آخرین مدرک تحصیلی و معرفی بهزیستی استان به سامانه صدور مجوزها و اخذ تایید کتبی صلاحیت علمی و تجربی متقاضی، مبتنی بر رزومه و مستندات مرتبط، از دفتر تخصصی توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی سازمان بهزیستی کشور

۲-۳- تایید صلاحیت علمی و تجربی متقاضی، در مصاحبه تخصصی معاونت توانبخشی استان

۲-۴- دارا بودن حداقل سه سال سابقه فعالیت مرتبط و مورد تایید حوزه توانبخشی

۲-۵- دارا بودن گواهی شرکت در دوره های آموزشی مرتبط با فعالیت مرکزی که قصد تاسیس آن را دارد،

تبصره ۱: مدرک تحصیلی کارشناسی برای متقاضی با بیش از سه سال تجربه فعالیت مرتبط بلامانع است.

تبصره ۲: در مناطق کم برخوردار، با گواهی بهزیستی استان مبنی بر نبود متقاضی با شرایط مندرج در این بند و تایید دفتر توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی سازمان، تاسیس مرکز با مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته های تحصیلی فوق، امکان پذیر است.

تبصره ۳: افرادی که واجد شرایط و متقاضی دریافت پروانه مسئولیت فنی مرکز خود می باشند، در اولویت تاسیس قرار دارند.

تبصره ۴: کلیه متقاضیان حقوقی اعم از انجمن ها، تشکل ها، مؤسسات خیریه، تعاونی ها، سمن ها که دارای مجوز رسمی از سازمان بهزیستی و در زمینه حوزه توانبخشی باشند، در صورتی می توانند اقدام به اخذ موافقت اصولی و پروانه فعالیت نمایند که حداقل دو سال از فعالیت آنان گذشته و یکی از اعضای مؤسسه با مدرک تحصیلی مرتبط به عنوان نماینده مؤسسه طبق شرایط متقاضیان تاسیس برای اخذ مجوز مربوطه به دفتر تخصصی اقدام نماید .

ماده ۳

شرایط تخصصی مسئول فنی

۱-۳- شرط تحصیلی و تجربیات مسئول فنی، دارا بودن مدرک حداقل کارشناسی و بالاتر در رشته های توانبخشی کاردرمانی و گفتاردرمانی، روانشناسی (بالینی، عمومی، سلامت و کودکان استثنائی)، مشاوره و راهنمایی، علوم تربیتی، مددکاری اجتماعی، مدیریت توانبخشی و پرستاری از دانشگاه های مورد تایید با معدل حداقل ۱۵ باشد.

۲-۳- دارا بودن حداقل دو سال سابقه فعالیت مرتبط و مورد تایید حوزه توانبخشی

تبصره ۱: برای افرادی که پیش از ابلاغ این دستورالعمل و بر مبنای مفاد دستورالعمل های پیشین موفق به اخذ پروانه های موافقت اصولی و مسئول فنی گردیده اند، شرایط مندرج در دستورالعمل های زمان اخذ مجوز، جاری خواهد بود.

تبصره ۲: با هماهنگی و تایید بهزیستی استان و دفتر توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی و پس از انتشار دو نوبت آگهی جذب توسط صاحب امتیاز در روزنامه های کثیرالانتشار و نبود مسئول فنی تمام وقت، امکان بکارگیری دو مسئول فنی پاره وقت در رشته های مجاز به دریافت پروانه مسئولیت فنی مرکز، با تعیین روز و یا ساعت مسئولیت در پروانه، وجود داشته و مشابه مراکز تک مسئول فنی، در تمام ساعات فعالیت مرکز، باید حداقل یک مسئول فنی حضور داشته باشد.

تبصره ۳: در فاصله دریافت پروانه فعالیت تا راه اندازی مرکز، کاربینی صاحب امتیاز و مسئول فنی از یکی از مراکز با کاربری مشابه، حداقل به مدت یک هفته، با هماهنگی بهزیستی استان، الزامی است.

تبصره ۴: برای مراکز برگزار کننده دوره های کاربینی، در چک لیست ارزشیابی مرکز امتیاز قائل خواهد گردید.

تبصره ۵: مسئول فنی مرکز دخترانه می بایست از پرسنل خانم استفاده شود.

ماده ۴

ضوابط پذیرش و ترخیص

۱-۴- ضوابط پذیرش توانخواه در مرکز

۱-۴-۱- پذیرش افراد با شرایط مندرج در ماده یک این دستورالعمل، با اخذ گواهی کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت، از سن ۱۵ تا ۶۰ سال در نوبت صبح و بعدازظهر به صورت تفکیک جنسیتی (دختر و پسر) و با رعایت ضوابط مربوطه امکان پذیر است. پذیرش فرد توانخواه، به بهزیستی شهرستان معرفی و به "کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای شهرستان" ارجاع و در صورت واجد شرایط بودن، به مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال (پیش مهارتی و پیش حرفه ای) معرفی می گردد.

۲-۴-۱- پذیرش افراد با شرایط مندرج در ماده یک این دستورالعمل، برای ارائه خدمات نگهداری، در **نوبت بعدازظهر**، تحت نظارت مسئول فنی مرکز (حضور یا آنلاین) و با شهریه توافقی با خانواده، بلامانع است. برای ارائه این نوع از خدمت، دریافت یک مجوز کلی و مکتوب از بهزیستی استان، کفایت می نماید.

۴-۴-۱- پذیرش افراد مندرج در ماده یک این دستورالعمل و تحت پوشش سازمان (بدون محدودیت سنی)، برای ادامه خدمات نوبت صبح و یا ارائه خدمات در قالب خرید خدمت با مجوز مکتوب (کلی و یا موردی) بهزیستی استان، در **نوبت بعدازظهر** مجاز است.

۵-۴-۱- پذیرش افراد دارای گواهی کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت ساکن در مناطق کم برخوردار ارجاعی از سوی بهزیستی استان و ارائه خدمات توانبخشی ترکیبی (حضور + توانبخشی از راه دور)، با پوشش بیمه سلامت یا در قالب خرید خدمت، بلامانع است.

۶-۴-۱- پذیرش توانخواهان مقیم مراکز مراقبتی تابعه سازمان با همراهی مربی اعزامی از سوی مرکز مذکور، صورت خواهد

پذیرفت.

۷-۱-۴- پذیرش بدوی و آزاد افراد با ارائه گواهی فرد متخصص (پزشک، روان‌شناس، کاردرمانگر، گفتاردرمانگر یا ارزیاب) و یا مراکز سنجش و ارزیابی رشدی و هوشی کودکان، مبنی بر تایید ابتدای فرد به اختلالات مندرج در ماده یک این دستورالعمل، در مرکز و تشکیل پرونده و ارائه خدمات و سپس معرفی به بهزیستی شهرستان حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری، برای تشکیل پرونده، دریافت مجوز پذیرش موقت، شرکت فرد در کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت و در صورت احراز شرایط، برخورداری از کمک هزینه (یارانه) خدمات مرکز، مجاز بوده و بعد از تعیین وضعیت فرد توسط کمیسیون، مرکز ملزم به اخذ گواهی کمیسیون از خانواده و درج در پرونده پذیرش فرد بوده و در صورت عدم تایید کمیسیون، توانخواه با شرایط مندرج در بند ۱-۴ این دستورالعمل دریافت خدمت نموده و غیرمشمول ترخیص خواهند شد.

۸-۱-۴- در صورت وجود ظرفیت خالی خدمت‌گیرنده در مرکز، پذیرش فردی که خانواده تمایل به تشکیل پرونده برای وی در سازمان بهزیستی ندارد، بلامانع بوده و خانواده ملزم به ارائه گواهی فرد متخصص (پزشک، روان‌شناس، کاردرمانگر، گفتاردرمانگر یا ارزیاب) و یا مراکز سنجش و ارزیابی رشدی و هوشی کودکان و نوجوانان، مبنی بر تایید ابتدای فرد به اختلالات مندرج در ماده یک این دستورالعمل، به مرکز و مرکز موظف به ارائه آمار وی به بهزیستی استان به عنوان فرد پذیرش آزاد و رعایت شهریه ابلاغی سالیانه می‌باشد.

۹-۱-۴- معاونت امور توانبخشی استان ملزم به بررسی چرخه ارجاع توانخواهان از مبادی پذیرش (مراکز توانبخشی، پیشخوان‌ها، ستاد‌های پذیرش، مجتمع‌های خدمات بهزیستی، مراکز مثبت زندگی و بهزیستی شهرستان) تا زمان تشکیل پرونده در مرکز با اهداف ۱- تسهیل و تسریع در فرایند پذیرش، ۲- افزایش سطح رضایت و پیگیری خانواده‌ها، ۳- دسترسی توانخواهان به مداخلات بهنگام ۴- ترخیص افراد واجد شرایط و پوشش افراد پشت نوبت؛ و رفع موانع احتمالی می‌باشد.

۱۰-۱-۴- از تاریخ ابلاغ دستورالعمل حاضر (مراکز بالای ۱۴ سال - پیش مهارتی) به مدت شش ماه مراکز توانبخشی حرفه‌ای دارای مجوز فعالیت از کمیسیون ماده ۲۶ سال می‌توانند نسبت به انطباق مجوز قبلی به جدید اقدام نموده و بهزیستی استان و شهرستان بر روند انجام تغییرات نظارت خواهد داشت.

۱۱-۱-۴- مرکز می‌تواند توانخواهان را برحسب سن تقویمی در دو یا چند گروه سنی از ۱۴ تا ۶۰ سال براساس فاکتورهائی از جمله بهره هوشی، توانائی بالقوه و سایر موارد تفکیک نماید.

۱۲-۱-۴- مرکز می‌تواند کلیه توانخواهان دارای یک جنسیت با انواع معلولیت‌های جسمی- حرکتی، حسی، ذهنی و روانی مزمن و اتیسم را پذیرش و خدمات ارائه نماید.

۱۳-۱-۴- کلیه توانخواهان واجد شرایط حضور در مرکز در طی یک برنامه آموزشی حمایتی تا ۴۸ ماه (چهار سال) فرصت‌های آموزشی را بدست آورده و در صورت دارا بودن شرایط توسط کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه‌ای به مراحل بعدی مهارت‌آموزی (به کارگاه آموزشی، تولیدی-حمایتی و یا سایر موارد) انتقال می‌یابد و فرد توانخواه در بخش حمایتی می‌تواند از خدمات مرکز تا سن ۶۰ سالگی بهره‌مند گردد.

۱۵-۱-۴- مسئولیت حسن معرفی افراد به مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال پس از تأیید کارگروه پذیرش حرفه‌ای استان و شهرستان برعهده رئیس شهرستان مربوطه است.

تبصره ۱: حداقل سن تقویمی برای پذیرش فرد ۱۴ سال تمام (۱۵ سالگی) می‌باشد.

تبصره ۲: توصیه می‌گردد، مرکز نسبت به سطح بندی توانخواهان براساس انواع معلولیت‌ها به ناتوانائی‌های جسمی، حسی (بینائی، شنوائی)، ذهنی و یا توأم اقدام نماید.

تبصره ۳: چنانچه فرد واجد شرایط ارجاع به سطوح بالاتر باشد، کارگروه پذیرش و راهنمایی شغلی بایستی برای انتقال فرد توانخواه به مرکز حرفه‌آموزی و یا کارگاه آموزشی، تولیدی-حمایتی اقدام نماید.

تبصره ۴: در صورت دریافت خدمات در زمان بعدازظهر، مرکز موظف به تأمین یک میان‌وعده به توانخواهان همراه با پرداخت حق الزحمه پرسنل می‌باشد. (تأمین هزینه‌های مازاد برعهده خانواده است).

۴-۲- شرایط ترخیص و گذار توانخواه

- ۴-۲-۱- تشخیص تیم توانبخشی مرکز به سرپرستی و تایید مسئول فنی
- ۴-۲-۱- رسیدن به سن ۶۰ سال و ارجاع به کارگروه راهنمایی و پذیرش شهرستان
- ۴-۲-۱- رسیدن به سطحی از مهارت های عقلانی و یا انطباقی برای انطباق نسبی با شرایط افراد عادی
- ۴-۲-۱- فراهم بودن بستر مناسب در خانواده و جامعه جهت تداوم توانبخشی و برقراری ارتباط موثر و مداوم با فرد
- ۴-۲-۱- فراهم بودن شرایط ارجاع به سطوح بالاتر (مدرسه عادی، استثنایی، مرکز حرفه آموزی، کارگاه تولیدی حمایتی ..)
- ۴-۲-۱- تمایل خانواده یا قیم قانونی به ترخیص (با ذکر دلایل توسط فرد یا خانواده به بهزیستی شهرستان)
- ۴-۲-۱- عدم همکاری فرد یا خانواده با مرکز (با ذکر دلایل توسط مرکز به بهزیستی)
- ۴-۲-۱- تشخیص کارگروه پذیرش و راهنمایی شهرستان

ماده ۵

روند ارائه خدمات در مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال

۵-۱- روند ارائه خدمات در مرکز توانبخشی و حمایتی بالای ۱۴ سال:

۵-۱-۱- پس از طی مراحل پذیرش، فرآیند ارائه خدمات در مرکز به شکل ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی اولیه و ارزشیابی توسط تیم تخصصی مرکز با هدف تعیین سطح سنی و عملکردی توانخواه .
- تشکیل پرونده برای توانخواه در مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی .
- ارائه خدمات توانبخشی و آموزشی
- انجام فعالیت های ورزش ، بازی های انفرادی و گروهی توانخواهان .

۵-۱-۲- در مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال ، فرد توانخواه مورد بررسی قرار گرفته و براساس توانائی

یادگیری مهارت ها در دو سطح توانبخشی- آموزشی و حمایتی (مراقبتی) ساماندهی و خدمات دریافت می نماید.

۵-۱-۳- در این دستورالعمل براساس تعریف توانخواه با اختلالات رشدی هوشی شدید که می تواند امور خیلی ساده را

انجام دهند و امور معمولی را خیلی سخت و به آهستگی یاد می گیرند . از بخش حمایتی خدمات مراقبتی دریافت می

نمایند. خدمات بخش حمایتی ؛ علاوه بر نگهداری روزانه بر خدمات آموزشی پایه شناختی در قالب بازی های فردی و

گروهی، انجام ورزش عمومی، فعالیت های هنری و فراغتی ، یادگیری انجام فعالیت های ساده خودیاری، مفاهیم اولیه

ارتباطات اجتماعی تاکید دارد.

۵-۱-۴- کلیه توانخواهانی واجد شرایط^۲ استفاده از خدمات بخش پیش مهارتی قادر به یادگیری آموزش های شناختی،

مهارت های ارتباطی و پیش نیاز مهارت های حرفه ای بوده ولی نمی تواند مهارت حرفه ای معینی را در حال حاضر یاد

بگیرد و زمان بیشتری برای دستیابی به آمادگی نیاز دارد.

۵-۱-۵- خدمات پیش مهارتی و پیش حرفه ای مرکز : در این سطح مجموعه ای از آموزش های عملی و پیش نیاز

مهارت آموزی بطور مثال: آموزش تکالیف عملی همچون قیچی زدن، کوک زدن، گره زدن، شناخت ابزار، تشخیص رنگ

و ...، مهارت های شناختی پایه، خودیاری (در سطح بالاتر از حمایتی) مهارت های اقتصادی اجتماعی پایه، همچون

خرید کردن، داد و ستد اجتماعی، شناخت پول، استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی و.... ، مفاهیم ارتباطات اجتماعی،

همچون ارتباط با دوستان، همکلاسی ها ، والدین ، کارفرما و... و مهارت های روزمره زندگی و نیز یادگیری انجام فعالیت

^۲ Eligible

های کاری (براساس تحلیل وظایف^۳ در حین انجام) به توانخواهانی آموزش داده می شود و فرد توانخواه می تواند شرایط انتقال به کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی را بدست آورد.

ماده ۶

خدمات مرکز

۶-۱- خدمات آموزشی و توانبخشی

۶-۱-۱- ارائه خدمات آموزشی و توانبخشی به منظور تقویت و حفظ ظرفیت های باقیمانده، جبران محدودیت های عملکردی و کمک به افزایش رفتارها و مهارت های اجتماعی در زندگی فردی و گروهی و نهایتاً افزایش کیفیت زندگی جامعه هدف می باشد.

۶-۱-۲- آموزش مهارت های مختلف رشدی به صورت فردی یا گروهی شامل:

۱- آموزش مفاهیم پایه (عمومی) شامل :

- آموزش مفاهیم حسی و حرکتی.
- تقویت توانائی های فیزیکی و هماهنگی های حرکتی اندام ها.
- آموزش مفاهیم پیش زمینه ریاضیات (رنگ، شکل، عدد، اندازه و غیره).
- آموزش مفاهیم شناختی: انجام تمریناتی برای کمک به افزایش توجه، تمرکز، حافظه (کوتاه، نزدیک، دور)، جهت یابی^۴، قضاوت، حل مسئله، تقویت حافظه کاری و
- تقویت مفاهیم ارتباطی و رفتارهای اجتماعی .

۲- آموزش مهارتهای پایه عملی شامل :

- آموزش انجام حرکات درشت و ظریف، آموزش مهارت هماهنگی ها
- آموزش های خودیاری^۵ و بهداشتی، آموزش فعالیت های روزمره زندگی (A.D.L): انجام فعالیت های فردی از جمله آداب غذا خوردن، پوشیدن و درآوردن لباس و
- مهارت های بهداشت و مراقبت فردی : آموزش کنترل ادرار و مدفوع، توالت رفتن، مسواک زدن ، بهداشت دهان و دندان و...
- آموزش " آشنائی با مباحث آگاه سازی و بهداشت دوران بلوغ " با توجه به جنسیت توانخواهان
- آموزش کسب استقلال در ایاب و ذهاب ، خرید کردن، پوست کندن میوه ، تهیه و پختن غذا (آشپزی)، جلوگیری از سو استفاده ، قدرت نه گفتن ،فرد در مدیریت زندگی در محیط خانه، محل کارومحل های عمومی احساس راحتی داشته باشند.
- آموزش مهارت های فردی و اجتماعی .
- ارائه مشاوره به خانواده جهت رفع مشکلات ارتباطی و رفتاری توانخواه .

^۳ Task Analysis

^۴ Orientation

^۵SE

- آموزش نحوه تعامل در فعالیت های گروهی برای تقویت و ماندگاری مفاهیم بصورت بازی و تفریح و لذت بردن از فرصت های اجتماعی روزمره .
- آموزش مهارت های پیش نیاز حرفه ای از جمله آموزش های ابزار شناسی، ایمنی کار، انجام کار با ابزار ساده، کارگروهی و ...
- آموزش سایر مهارت ها که به توانمندی فردی و اجتماعی فرد کمک می کند.

۲-۶- توانبخشی با هنر و ورزش

- مجموعه اقدامات هنری (در یکی از رشته های تجسمی، نمایشی یا موسیقی) در راستای تسهیل دسترسی توانخواهان به اهداف توانمندسازی
- مجموعه اقدامات ورزشی در راستای افزایش نشاط و بهبود شرایط جسمی و افزایش مهارت های اجتماعی توانخواهان

تبصره ۱: ساعت فعالیت (و نه لزوما حضور خدمت گیرندگان) در این مراکز ساعت ۸ صبح الی ۱۳ و روزهای پنجشنبه از ساعت ۸ صبح الی ۱۲ می باشد.

تبصره ۲: - نحوه فعالیت و روند حضور و یا تعطیلی مرکز در شرایط موقت یا بحرانی، تابع بخشنامه های استانی و تابع ستاد پیشگیری از بحران استان مربوطه یا کشوری می باشد. مگر در مواردی که توسط سازمان بطور مشخص تاکید گردد.

تبصره ۳: این مراکز در صورت نیاز و با هماهنگی سازمان بهزیستی می توانند در نوبت بعدازظهر نیز ارائه خدمت نمایند. ساعت کار در نوبت بعداز ظهر می تواند در محدوده ساعت ۱۳ تا ۲۱ باشد.

تبصره ۴: فعالیت بعدازظهر مراکز می تواند ادامه فعالیت نوبت صبح و یا ارائه خدمات در قالب بند ۴-۱ این دستورالعمل یا برگزاری کلاس های آموزشی، ورزشی، هنردرمانی و یا تقویت تحصیلی ویژه گروه های هدف سازمان باشد.

تبصره ۵: در صورت وجود ظرفیت خالی یارانه ای در نوبت صبح، مرکز می تواند با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و ساعات کاری حاکم بر نوبت صبح، در نوبت بعداز ظهر نسبت به پذیرش کودک یارانه بگیر اقدام نماید.

تبصره ۶: شمول کمک هزینه (یارانه) به توانخواهان تحت پوشش سازمان (با یا بدون گواهی کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت)، تا حداقل ۶۵ درصد ظرفیت اسمی (در صورت تامین از سوی سازمان)، مجاز می باشد.

تبصره ۷: کمک هزینه (یارانه) کامل در هرماه (در صورت تامین از سوی سازمان) به ازای حداقل حضور خدمت گیرنده در مرکز، به تعداد ۱۵ روز در ماه و برخورداری از خدمات مرکز، تعلق خواهد گرفت و حضور کمتر منجر به شمول یارانه به صورت روز شمار خواهد گردید ولیکن در تمام روزهای فعالیت مرکز، خدمت گیرندگان مجاز به حضور در مرکز و دریافت خدمات بوده و مرکز موظف به پاسخگویی است.

تبصره ۸: شمول کمک هزینه (یارانه) این مرکز به توانخواهان بهره مند از خدمات و کمک هزینه مراکز مراقبتی یا توانبخشی ویژه اختلالات دهانی، بلع و تغذیه تابعه سازمان یا توانخواهان برخوردار از مستمری، حق پرستاری، وسایل کمک توانبخشی و ... بلامانع است.

تبصره ۹: در صورت تمایل و برنامه ریزی مرکز: استفاده همزمان از خدمات آموزشی، تفریحی و ورزشی در مکان خارج از مرکز در ساعت فعالیت بلامانع است. مرکز موظف به رعایت مقررات و قوانین سازمان به منظور استفاده از مکان ها و فضاهای خارج از مرکز می باشد.

تبصره ۱۰: در صورت بروز شرایط اجتماعی خاص (با اطلاع رسانی سازمان) و یا اعلام نیاز مکتوب خانواده (حداکثر یک ماه در سال برای هر فرد، با تایید بهزیستی شهرستان)، امکان ارائه بسته خدمات توانبخشی ترکیبی (حضوری + از راه دور) توسط مرکز، با پوشش کمک هزینه (یارانه)، وجود دارد.

تبصره ۱۱: واریز کمک هزینه (یارانه) تشویقی برای توانخواهان ترخیصی به سطوح بالاتر (مدرسه استثنایی، کارگاه های آموزشی تولیدی حمایتی و غیره)، در صورت تامین اعتبار و نبود فرد جایگزین، تا دو ماه ادامه خواهد داشت.

تبصره ۱۲: ارائه گواهی آموزشی توسط مرکز و با تایید بهزیستی شهرستان، به مضمون تایید توانمندی های توانخواه برای گذر موفق به سطوح بالاتر، مجاز است.

تبصره ۱۳: تامین و سرو میان وعده در نوبت صبح و بعدازظهر (به انتخاب مرکز) در تمام هفته الزامی است و در صورت پرداخت کمک هزینه بهبود تغذیه توانخواهان توسط سازمان، سرو میان وعده مطابق با شیوه نامه ابلاغی از سوی دفتر توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی سازمان، مورد تاکید است.

تبصره ۱۴: اعضاء تیم توانبخشی ملزم به ارزیابی شیوه انجام فعالیت های فرد در حین غذاخوردن، بررسی مشکلات و اختلالات موجود، تجویز وسایل کمکی و ارائه آموزش های لازم در خصوص وضعیت بدنی مطلوب به گروه هدف در ساعت سرو میان وعده می باشند.

تبصره ۱۵: بمنظور اثربخشی آموزش و عینی کردن آن، هر فعالیت بصورت مصور و ترسیمی تهیه و در تابلوی اعلانات کلاس ها حسب مورد نصب گردد، به گونه ای که قابل رؤیت و فهم برای توانخواهان باشد.

تبصره ۱۶: مرکز می تواند نسبت به دریافت شهریه سهم خانواده براساس مصوبات اعلامی سازمان، اقدام نماید.

تبصره ۱۷: مرکز موظف به حفظ سوابق آموزشی و اداری توانخواهان از بدو ورود می باشد.

تبصره ۱۸: ارائه پاداش با کمک دادن ژتون^۷ بعنوان تقویت مثبت در آموزش مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره ۱۹: آموزش ها در قالب بازی های انفرادی و گروهی بصورت غیر رسمی انجام می شود.

تبصره ۲۰: مرکز موظف به تأمین بیمه کامل حوادث و مسئولیت مدنی برای کلیه توانخواهان و پرسنل بطور سالیانه می باشد.

تبصره ۲۱: در راستای افزایش زمینه های بهداشتی، مرکز می تواند از ظرفیت گوناگون برای رفع مشکلات مرتبط با سلامت، بهداشت و بیماری توانخواهان استفاده کند.

۲-۶- امکانات توانبخشی، آموزشی و ورزشی توسط مرکز

مرکز متناسب با خدمات نسبت به تهیه مواد و وسایل کمک آموزشی برای تسهیل خدمات آموزشی و توانبخشی توانخواه برنامه ریزی و بصورت فردی و گروهی اقدام می نماید، این وسایل مشتمل اند بر:

- تامین وسایل کمک آموزشی و کمک توانبخشی
- تهیه وسایل ورزشی .
- تهیه اسباب بازی و لوازم بازی های ذهنی و ادراکی - حرکتی مناسب با توانائی توانخواهان .
- تأمین وسایل و مواد مصرفی و وسایل کمک آموزشی برای هر توانخواه .

ماده ۷

نیروی انسانی :

۷-۱: نیروی انسانی

۷-۱-۱- تعداد پرسنل مرکز غیردولتی توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال با ظرفیت اسمی تا ۵۰ نفر توانخواه عبارت است از:

۱. مسئول فنی: به صورت تمام وقت یک نفر.
۲. کارشناس روانشناسی: یک نفر - سه روز در هفته.
۳. کارشناس کاردرمانی: یک نفر - یک روز در هفته.
۴. مربی آموزشی: بصورت تمام وقت با مدرک تحصیلی حداقل دیپلم همراه با اخذ مدرک فنی و حرفه ای مرتبط، به ازای هر ۱۲ تا ۱۵ نفر، یک مربی آموزشی.
۵. نیروی خدماتی: یک نفر تمام وقت

- تبصره ۱:** مؤسس می تواند بغیر از سمت صاحب امتیاز در صورت دارا بودن شرایط، یک سمت دیگر در مرکز داشته باشد.
- تبصره ۲:** مسئول فنی صرفا یک سمت در مرکز داشته و نمی تواند همزمان دو یا چند سمت دیگر در مرکز داشته باشد. مگر اینکه صاحب امتیاز نیز باشد.
- تبصره ۳:** روانشناس یا کاردرمانگر نمی تواند همزمان دو یا چند سمت دیگر در مرکز داشته باشد. مگر اینکه صاحب امتیاز باشد.
- تبصره ۴:** هریک از نیروی انسانی تخصصی ((به جز مربی)) در صورت انطباق شرایط با مسئول فنی، می تواند به عنوان مسئول فنی معرفی شود.
- تبصره ۵:** در صورت عدم تامین نیروی انسانی کاردرمانی، مرکز می تواند نسبت به تامین خدمات کاردرمانی بطور موقت (حداکثر ۶ ماه) از خدمات فیزیوتراپی اقدام نماید. بدیهی است مرکز موظف به ارائه خدمات کاردرمانی می باشد و عذری در این زمینه پذیرفتنی نیست.
- تبصره ۶:** هیچکدام از نیروهای مرکز نمی توانند به عنوان مربی آموزشی در مرکز فعالیت نمایند.
- تبصره ۷:** کلیه کارشناسان و مربیان مرکز موظفند در دوره های آموزشی مرتبط که از سوی سازمان بهزیستی کشور مشخص می شود، شرکت نمایند و در صورت تغییر کارشناس آموزش دیده، در بازه زمانی کمتر از سه سال، تامین هزینه آموزش کارشناس جدید، به عهده صاحب امتیاز مرکز است.
- تبصره ۸:** مربیان آموزشی در صورت گذراندن دوره هنری و ورزشی مورد تایید سازمان بهزیستی کشور می توانند به طور همزمان به عنوان مربی هنری و ورزشی انجام وظیفه نمایند.
- تبصره ۹:** منظور از مدرک فنی و حرفه ای مرتبط عبارت است از مدرک فنی و حرفه ای در زمینه آموزش های مرتبط و نیز مدارک آموزش مربی گری برحسب نوع فعالیت کلاسی که در طی سال اخذ می گردد.
- تبصره ۱۰:** در صورت نیاز توانخواه به سایر خدمات توانبخشی (گفتاردرمانی، شنوایی شناسی، بینایی سنجی، ارتوپدنی و ...) ارجاع و پیگیری از طرف مرکز انجام شده و پرداخت هزینه ها توسط خانواده صورت می گیرد.

ماده ۸

شرح وظایف نیروی انسانی

۸-۱: شرح وظایف صاحب امتیاز (مؤسس)

- حضور مؤثر و قابل استناد در مرکز، اقامت در استان دارای مجوز فعالیت.
- تعیین و معرفی مسئول فنی واجد شرایط به سازمان بهزیستی.
- متعهد اصلی به رعایت شئون اسلامی، اخلاقی، مسائل حرفه ای و موازین حقوقی و قانونی در مرکز.
- مسئولیت صلاحیت تخصصی، اخلاقی و فردی پرسنل مرکز.
- پاسخگویی به شکایات مطروحه از مرکز و افراد شاغل در آن.
- انعقاد قرارداد با پرسنل واجد شرایط و با تجربه طبق قوانین جاری و براساس ساعات کارکرد.
- پرداخت حقوق و مزایا و عیدی براساس میزان کارکرد و به موقع پرسنل.
- الزام به بیمه نمودن پرسنل شاغل تمام وقت در مرکز.
- اقدامات بمنظور تأمین بیمه حوادث و مسئولیت فنی توانخواهان و کارکنان مرکز.
- الزام به آموزش کارکنان قبل و حین استخدام.
- مسئول اصلی روند ارائه خدمات و فعالیت های مرکز اعم از توانبخشی، آموزشی و حمایتی.
- کنترل و نظارت بر نحوه پذیرش و ترخیص موفق گروه هدف.
- تأمین استانداردهای خدماتی، بهداشتی و فنی مرکز اعم از ساختمانی، تجهیزاتی، ایمنی، بهداشتی، توانبخشی و غیره.
- تسلط و اجرای دقیق مفاد دستورالعملها، ضوابط و مقررات ابلاغی از بهزیستی.
- افتتاح حساب بانکی به نام مرکز یا صاحب امتیاز در یکی از بانک های کشور و ثبت و ضبط کلیه اسناد مالی مرکز حقوقی (موسسات خیریه، هیئت امناء، سمن ها و...).
- برگزاری جلسات فصلی با پرسنل مرکز و تنظیم صورتجلسه همراه با امضاء صاحب امتیاز الزامی است.

۲-۸- شرح وظایف مسئول فنی :

- سرپرستی و نظارت کامل بر ارائه خدمات توانبخشی، آموزشی و حمایتی مرکز براساس دستورالعمل های مربوطه سازمان بهزیستی.
- حضور فعال و مستمر در ساعات اداری.
- مسئولیت امنیت و دریافت خدمات توانخواهان در داخل مرکز بر اساس ماده ۲۶ دستورالعمل بر عهده مسئول فنی می باشد.
- پیگیری روند ارائه خدمات کلی اعم از خدمات مستمر یا خرید خدمات در مرکز.
- نظارت بر فلوچارت آموزشی، پیشگیری از حوادث و نصب آن بر روی تابلو اعلانات یا کلاس ها.
- نظارت بر ارائه گزارش و عملکرد توسط پرسنل تخصصی و غیر تخصصی مرکز.
- نظارت بر حضور و غیاب پرسنل و توانخواهان مرکز.
- نظارت بر ارقام خریداری شده و تاریخ انقضاء آن.
- برنامه ریزی برای انجام فعالیت های فوق برنامه با هماهنگی بهزیستی.
- حفظ سلامت جسمی و روانی گروه هدف و اقدام در جهت بازتوانی و توانمند سازی آنان.
- جلوگیری از دخالت افراد غیر مجاز در امور فنی مرکز.

- اعلام گزارش مشکلاتی که در روند توانبخشی گروه هدف ایجاد اختلال نماید ، به اداره بهداشتی شهرستان مربوطه.
- ثبت گزارش و حفظ مستندات مربوطه.
- نظارت دقیق بر تشکیل پرونده های پرسنلی و گروه هدف در مرکز و درج اقدامات و خدمات ارائه شده .
- مسئولیت مستقیم بر تفکیک توانخواهان در بخش های توانبخشی، آموزشی و حمایتی مرکز.
- معرفی فرد جایگزین در زمان استفاده از مرخصی و یا خروج از مرکز با هماهنگی صاحب امتیاز و اداره بهداشتی شهرستان .
- حفظ و رعایت استانداردهای خدماتی، بهداشتی و فنی مرکز اعم از ساختمانی، تجهیزاتی ، ایمنی ، بهداشتی توانبخشی و
- همکاری با کارشناسان ناظر اعزامی از معاونت امور توانبخشی سازمان بهداشتی کشور، استان و شهرستان ها کمیسیون صدور پروانه های بهداشتی و دفاتر بازرسی و حراست سازمان.
- اعلام بیماریهای واگیر دار خدمت گیرندگان (سل، وبا، هیپاتیت، ایدز و ...) طبق دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به بهداشتی شهرستان.
- انجام مکاتبات رسمی و اداری صرفا در سطح شهرستان و استان مربوطه.
- رعایت و تسلط کامل بر مفاد دستورالعمل عمومی و تخصصی مربوطه ، ضوابط و مقررات ابلاغی از سازمان.
- بررسی و رسیدگی به شکایات مطروحه از مرکز .
- کنترل و نظارت بر نحوه پذیرش و برنامه ریزی جهت ترخیص موفق و پیگیری جایگزینی آنان با همکاری بهداشتی شهرستان.
- تهیه و نصب پوسترهای اعلامی در مرکز.
- درج تصویراصل مدرک تحصیلی و مشخصات شناسنامه ایی همراه با تصویر کارت ملی کلیه پرسنل در پرونده پرسنلی آنان.
- برنامه ریزی و ایجاد هماهنگی جهت حضور نیروهای تخصصی مورد نیاز مطابق با دستورالعمل های ابلاغی.
- پیگیری الزام گذراندن حداقل ۱۶ ساعت دوره بازآموزی معتبر در طول سال .
- برنامه ریزی و هماهنگی جهت خرید خدمات تخصصی مورد نیاز.
- ارسال آمار ماهیانه به سازمان بهداشتی جهت اخذ یارانه.
- نظارت و کنترل پرونده ها و برنامه های توانبخشی و آموزشی گروه هدف بمنظور تسریع در ترخیص موفق.
- برنامه ریزی برای امور فوق برنامه و فعالیتهای تفریحی.
- تنظیم و نصب شرح وظایف کلیه پرسنل مرکز.
- تنظیم و نصب مبالغ تعرفه ، یارانه و سهم خانواده در تابلوی اعلان مرکز.
- تنظیم صورتجلسات تیم تخصصی مرکز و انجمن اولیا به صورت فصلی دریافت صورتجلسه آموزش کسب و کارهای واقعی بصورت ماهانه از مربی با همکاری روانشناس.
- اعلام آمار فوتی های مرکز به بهداشتی شهرستان .
- عدم پذیرش توانخواه بدون معرفی نامه بهداشتی وبدون برگه کمیسیون پزشکی در مرکز .

۸-۳: شرح وظایف کارشناس کاردرمانی

- ارزیابی توانخواهان و تعیین هدف و برنامه توانبخشی - آموزشی توانخواهان ، ثبت و ارزشیابی دوره ای.
- کمک به ارتقاء مهارتهای حسی ، حرکتی ، درکی، شناختی، هیجانی و ارتباطی (حسب مورد).
- آموزش به مربیان مرکز در خصوص فعالیت های کاردرمانی و نظارت بر حسن اجرای آن (ارائه مستندات).
- برنامه ریزی کلان در مرکز انجام داده و نظارت بر روند ارائه خدمات آموزش ها مربیان
- کمک به کسب حداکثر استقلال در انجام فعالیت های ادراکی - حرکتی، کمک به انجام فعالیت های روزمره زندگی (ADL) ، اوقات فراغت ، مشارکت اجتماعی و ...
- پیگیری تهیه وسایل کمک توانبخشی و توانبخشی حسب مورد توسط خانواده (جهت استفاده در منزل) .
- ارائه مشاوره و آموزش به خانواده به منظور پیگیری اقدامات درمانی در منزل .
- نظارت بر انجام بهینه اصول ارگونومی در مرکز .

۸-۴: شرح وظایف کارشناس روانشناسی

- بررسی ارزشیابی بالینی توانخواهان .
- ارزیابی رفتاری ، روانی و تعیین پیش آگهی (تهیه چرخه زندگی یا روانی) هدف و برنامه درمانی ، ثبت دقیق جلسات درمانی و ارزشیابی دوره ای با ارائه مستندات.
- مصاحبه و مشاوره با توانخواهان و خانواده .
- ثبت گزارش کار بصورت ماهیانه .
- بررسی گزارش هفتگی مربیان و در صورت لزوم ارائه راهکار در برگه گزارش هفتگی همراه با امضاء .
- اجرای برنامه های آموزش های مفاهیم شناختی بصورت فردی و گروهی ، تقویت مهارت های روانی اجتماعی
- آموزش مهارت های زندگی و روانی - اجتماعی به توانخواهان، پرسنل و خانواده (مهارت های برقراری ارتباط، آموزش مفاهیم شناختی ، رفع مشکلات رفتاری ، حل مسئله ، مقابله با فشار روانی، مدیریت بحران و...).
- ارائه مشاوره و آموزش به خانواده .
- گذراندن حداقل ۱۶ ساعت آموزش های مرتبط با روانشناسی در فرایند خدمات مرکز بالای ۱۴ سال با هماهنگی مرکز و استان .

۸-۵: شرح وظایف مربی آموزشی

- اجرای برنامه های آموزشی و توانبخشی تدوین شده توسط تیم تخصصی، تحت نظارت کارشناسان مربوطه .
- ثبت روند پیشرفت و گزارش اقدامات و نتایج حاصله .
- شرکت در تیم توانبخشی و تعامل با سایر اعضا تیم (حسب مورد) .

- برای بخش توانبخشی - آموزشی (پیش مهارتی و پیش حرفه ای) ثبت گزارش روند پیشرفت همراه با ترسیم عملکرد شش ماهه و یکساله بصورت نمودار و نصب روی دیوار اتاق براساس پیش نیازها که در کلاس آموزش داده می شود .
- مربی هر کلاس می بایست آموزش های مفاهیم پایه، آموزش های خودیاری، مفاهیم پایه ارتباطی و فعالیت های روزمره را براساس برنامه روزانه به توانخواهان آموزش و تمرین نماید.
- مربی آموزشی بایستی در فعالیت های حرکتی و اوقات فراغت، بازی و فعالیت های هنری نقش محوری داشته باشد.
- ارائه فعالیت های فیزیکی و ورزشی با توجه به شرایط جسمی و توانایی توانخواهان .
- انجام ورزش های صبحگاهی بصورت حضوری .
- مربی آموزشی بایستی در زمینه فعالیت های هنری نیز فعالیت نماید نوشتن پیش نیاز های آموزشی در کلاس (بخش الف) و نصب بر دیوار کلاس .
- ثبت گزارش در فرم گزارش مربیان .
- گذراندن حداقل ۸ ساعت دوره آموزشی مرتبط با فرایند کار در مرکز بالای ۱۴ سال مرتبط را بطور سالانه جهت تمدید قرارداد الزامی است.

۶-۸- شرح وظایف نیروهای خدماتی

- رعایت شرح وظایف اعلامی مرکز .
- نظافت کامل مرکز (کلاس ها، راهروها، سرویس های بهداشتی و...) .
- نظافت توانخواهانی که قادر به کنترل دفعی خود نیستند.
- عدم دسترس قراردادن وسایل تیز مثل چاقو ویا کبریت و فندک . با هماهنگی مسئول فنی اشکال ندارد .
- هنگام خروج و اتمام کار چک کردن وسایل و خاموش کردن گاز و برق .

تبصره ۱: داشتن روپوش و کلاه مناسب برای نیروی خدماتی الزامی است .

تبصره ۲: داشتن کارت بهداشت معتبر برای نیروی خدماتی الزامی است .

ماده ۹

فضای فیزیکی

- کلاس های آموزشی همراه با پوشش قابل شستشو و درب مستقل به راهرو، پنجره نورگیر و هوای کافی که به نسبت هر کلاس حداقل ۱/۵ مترمربع به طور میانگین برای هر فرد توانخواه در نظر گرفته می شود که با توجه به تعداد اینگونه کلاس ها ظرفیت برای مراکز تخمین زده می شود.
- فضای کاردرمانی حداقل ۱۸ متر مربع
- فضایی مناسب برای فعالیت های هنری، ورزشی و بازی
- اتاق مسئول فنی و روانشناسی بصورت مشترک: با مساحت حداقل ۱۲ مترمربع

- آبدارخانه
- سرویس بهداشتی دو عدد معمولی و یک عدد فرنگی
- فضای مناسب برای فعالیت های اوقات فراغت هنری و ورزشی در فضاهای مسقف یا غیرمسقف داخل مرکز .

ماده ۱۰

تجهیزات و لوازم مصرفی

۱۰-۱- تجهیزات

- میزها و صندلی ها متناسب با وضعیت توانخواهان و به تعداد لازم .
- قفسه جهت نگهداری ابزار و وسایل آموزشی و کمک آموزشی.
- تجهیزات کاردرمانی ؛ حداقل تخته تعادل، نردبان خوابیده، نردبان ایستاده، صندلی سی پی، مت، پازل، رولر، وج، آینه، وسایل کمک آموزشی، بازی های فکری، تست پورد پگ بورد، وسایل خاص تحریکات حسی میز ، فیس، لدر ، وسایل خاص تحریکات حسی، ، ویت کاف ۵۰۰ و ۱۰۰۰ گرمی (۴ جفت)، پارالل ۲ متری ، سایر لوازم به تشخیص کاردرمانگر.
- تجهیزات روانشناسی برای تقویت مهارت های ادراک دیداری ، مهارت های شناختی پایه و ابزارهای آموزشی و سایر آزمون های روانشناختی و اجتماعی به تشخیص روانشناس.
- وسایل کمک آموزشی، بازی های فکری متناسب با هر آموزش .
- وسایل و تجهیزات کمکی برای کلاس آموزش پایه و هنری.
- وسایل و لوازم ورزشی برای بازی های حرکتی درشت براساس توانائی توانخواهان و نظر کارشناس تربیت بدنی.
- مبلمان راحتی.
- نصب تهویه هوا برای هر کلاس.

۱۰-۲- تجهیزات توانبخشی از راه دور

- یک دستگاه رایانه مجهز به اسپیکر، میکروفون و وب کم و با امکان دسترسی به اینترنت. (حسب نیاز)

۱۰-۳- تجهیزات هنری و ورزشی

- متناسب با اقدامات هنری جاری در مرکز در رشته های تجسمی یا نمایشی یا موسیقی
- لوازم مورد نیاز فعالیت های ورزشی نظیر فوتبال، والیبال، بدمینتون، تنیس روی میز، شطرنج و

۱۰-۴- لوازم اداری و مصرفی

- قفسه نگهداری پرونده پرسنل و توانخواهان.

- تلفن ، فکس و کامپیوتر مجهز به اینترنت.
- سایر لوازم اداری مورد نیاز.
- کپسول آتش نشانی با تاریخ شارژ معتبر.
- تهیه جعبه کمک های اولیه کامل، دستگاه تب سنج، لوازم ضد عفونی کننده و شوینده، تهیه سطل پدال دال دار و لیوان
- وسایل مصرفی و یکبار مصرف همچون دستکش و ماسک ..

ماده ۱۱

رعایت اصول ارگونومی

ارگونومی عملی است که به رابطه انسان با کار می پردازد و هدف آن افزایش و بهبود ایمنی - بهداشت و سلامتی و راحتی و کارایی انسان است. با توجه به اصول ارگونومی یا تناسب شرایط فرد با محیط که متضمن سلامت توانخواهان در فضای مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی است، رعایت موارد ذیل موکدا توصیه می گردد.

- رعایت ارگونومی در تمامی حیطه های آموزشی و کلاس ، مناسب بودن وضعیت روشنایی کلاس ها.
- رعایت اصول ارگونومی و امکانات محیطی از جمله: نصب تهویه عمومی ، سرویس های بهداشتی.
- رعایت تناسب نوع میز و صندلی مورد استفاده در کلاسها با شرایط فیزیکی توانخواهان.
- تنظیم ارتفاع سطح وسایل و تجهیزات آموزشی با وضعیت فرد توانخواه.
- توجه به حرکات تکراری و وضعیت ثابت طولانی مدت.
- استفاده از سطح شیبدار با زاویه مناسب در محل های غیر هم سطح.
- استفاده از وسایل و تجهیزات ورزشی ایمن و کم خطر در مرکز بگونه ای که مخاطراتی را برای توانخواهان یا پرسنل ایجاد نکند.

ماده ۱۲ :

نظارت و رسیدگی به تخلفات

نظارت های دوره های توسط کارشناس شهرستان، استان و کشور با هدف ارتقاء کیفیت ارائه خدمات مراکز این دستورالعمل اعمال می گردد.

- در صورت هرگونه تخلف مرکز در انجام امور محوله و یا شکایات از طریق دفتر تخصصی و یا کمیسیون ماده ۲۶ استان و یا کشور قابل پیگیری است.
- رعایت مقررات عمومی مندرج در دستورالعمل اجرائی ماده ۲۶ الزامی است.
- این دستورالعمل هر پنج سال یکبار قابل بازنگری می باشد."

نام و نام خانوادگی کارشناس	نام و نام خانوادگی ریس گروه	نام و نام خانوادگی معاون دفتر	نام و نام خانوادگی مدیر کل دفتر	نام و نام خانوادگی معاون
حسین قاسمیان	دکتر حمیدرضا کربلائی اسماعیل	مجید عابدی	دکتر زهرا نوع پرست	دکتر فاطمه عباسی